

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobkyně **A. V. Š.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení,** se sídlem v Praze 5, Křížová 25, v řízení o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ve věci o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb.,

takto:

I. Žaloba se **z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované ze dne 26. 6. 2002 byla zamítnuta žádost žalobkyně o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. s odůvodněním, že bylo prokázáno, že žalobkyně po dobu od 5. 7. 1943 do 5. 5. 1945 nabyla vlastnosti účastníka národního boje za osvobození podle § 1 odst. 1 bodu 1 písm. g) zákona č. 255/1946 Sb., ale zákon č. 261/2001 Sb. se však na tyto účastníky nevztahuje. Dále se v odůvodnění rozhodnutí žalovaná uvedla, že bylo zjištěno, že v uvedené době se nejednalo o osobu ukrývanou z rasových nebo náboženských důvodů.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně v zákonné lhůtě opravný prostředek k Vrchnímu soudu v Praze. Žalobkyně v něm uvedla, že žádala o nárok za léta prodlená v koncentračních táborech a neuplatňovala nárok jako osoba ukrývaná z rasových důvodů. Žádala proto, aby její nároky byly znovu uváženy.

Žalovaná ve svém vyjádření poukázala na ustanovení § 1 odst. 1 a 3 zákona č. 261/2001 s tím, že žalobkyně není osobou ukrývanou, ale československý politický vězeň, na které se zákon č. 261/2001 Sb. nevztahuje. Proto navrhla, aby soud napadené rozhodnutí potvrdil.

Uvedená právní věc, vedená u Vrchního soudu v Praze, byla tímto soudem postoupena Nejvyššímu správnímu soudu s poukazem na ustanovení § 132 zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní (dále jen "s. ř. s."). Podle uvedeného ustanovení, nestanoví-li zákon jinak, věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona (tj. do 1. 1. 2003) a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům nebo Nejvyššímu soudu, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud.

Podle ustanovení § 129 odst. 2 s. ř. s. postupuje Nejvyšší správní soud v tomto řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Účinky procesních úkonů v těchto řízeních učiněných zůstávají zachovány a posoudí se přiměřeně podle ustanovení naposledy označeného zákona.

Nejvyšší správní soud proto převzal k dokončení řízení o opravném prostředku (žalobě) žalobkyně, o čemž ji vyrozuměl a vyzval ji, aby označila důkazy k prokázání žalobní námitky a současně ji vyrozuměl o možnosti dokončit řízení rozhodnutím ve věci samé bez toho, aby bylo nařizováno jednání.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně správního řízení, které jeho vydání předcházelo a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Nejvyšší správní soud má z obsahu správního spisu za prokázané, že žalobkyně požádala o poskytnutí jednorázové peněžité částky z titulu oprávněné osoby uvedené v § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., neboť měla za to, že splňuje zákonné předpoklady jako osoba v době od 15. 3. 1939 do 8. 5. 1946 z rasových nebo náboženských důvodů soustředěná do vojenských pracovních táborů na území Československa v jeho hranicích z 29. 9. 1938 nebo se z týchž důvodů na tomto území ukrývající. Podle osvědčení Ministerstva obrany ze dne 20. 11. 1956 č.j. 17545/OS-VHÚ-1956 vydaného podle zákona č. 255/1946 Sb. je žalobkyně ve smyslu § 1 odst. 1 písm. g) téhož zákona účastníkem národního boje za osvobození, přičemž se jí započítává doba od 5. 7. 1943 do 5. 5. 1945 jako československému politickému vězni.

Zákon č. 261/2001 Sb. se vztahuje podle ustanovení § 1 odst. 1 na občany České republiky, kteří splňují podmínky uvedené v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. c) až f), bodě 2 a odst. 2 zákona č. 255/1946 Sb., a bylo jim o tom vydáno podle ustanovení § 8 citovaného zákona osvědčení nebo kteří mají doklad, který toto osvědčení nahrazuje. Pro uvedené osoby používá zákon legislativní zkratku „účastník národního boje za osvobození". Za účastníky národního boje za osvobození se podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. považují též občané České republiky, kteří v době od 15. 3. 1939 do 8. 5. 1946 byli z rasových nebo náboženských důvodů soustředěni do vojenských pracovních táborů na území Československa v jeho hranicích z 29. 9. 1938 nebo se z týchž důvodů na tomto území ukrývali po dobu celkem nejméně tří měsíců a pokud za tuto dobu již neobdrželi jednorázovou peněžní částku podle

zákona č. 217/1994 Sb.. V § 3 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. je vymezen okruh oprávněných osob, které mají nárok na poskytnutí jednorázové částky. Jsou jimi účastník národního boje za osvobození, vdovy nebo vdovci a děti podle § 1 odst. 2 téhož zákona a vdovy a vdovci dle § 2 odst. 2 zákona.

Jak vyplývá ze skutkových zjištění, ze kterých vycházela i žalovaná v napadeném rozhodnutí, nesplňuje žalobkyně podmínky pro přiznání nároku podle zákona č. 261/2001 Sb. Žalobkyni nelze považovat za oprávněnou osobu podle ustanovení § 1 odst. 1 citovaného zákona, neboť podle osvědčení vydaného podle zákona č. 245/1945 Sb. byla sice účastníkem národního boje za osvobození, a to československým politickým vězněm ve smyslu § 1 odst. 1 bodu 1 písm. g) zákona č. 255/1946 Sb.). To je však kategorie osob, na kterou se zákon č. 261/2001 Sb. nevztahuje. Těmto osobám vznikl nárok poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 217/1994 Sb..

Žalobkyni rovněž nelze považovat za osobu oprávněnou k přiznání jednorázové částky podle ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., tedy za osobu, která byla v době od 15. 3. 1939 do 8. 5. 1945 z rasových nebo náboženských důvodů soustředěna do vojenského pracovního tábora na území Československa nebo se z týchž důvodů na tomto území ukrývala. Z citovaného osvědčení Ministerstva obrany vydaného podle § 8 zákon č. 255/1946 Sb. plyne, že žalobkyně byla v době od 5. 7. 1943 do 5. 5. 1945 československým politickým vězněm, tedy osobou, která byla v době mezi 15. 3. 1939 a 4. 5. 1945 omezena na osobní svobodě vězněním, internováním, odvlečením nebo jinak pro protifašistickou bojovou nebo politickou činnost směřující přímo proti okupantům nebo z důvodů persekuce politické, národní, rasové nebo náboženské, a omezení osobní svobody trvalo více než tři měsíce (§ 2 odst. 1 bod 5 zákona č. 255/1946 Sb.).

Zákon č. 261/2001 Sb. taxativně (jmenovitě) vymezuje okruh oprávněných osob a pokud žalobkyně nesplňuje zákonné podmínky, není možno nárok na jednorázovou peněžní částku přiznat.

Vzhledem ke shora uvedeným důvodům Nejvyšší správní soud žalobu v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Ve věci bylo rozhodnuto bez jednání v souladu s § 51 odst.1 s. ř. s.

Účastníkům nebyla přiznána náhrada nákladů řízení, když žalobkyně neměla v řízení úspěch a žalované řádné náklady s tímto řízením nevznikly (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. července 2003

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu